

PIENI LUOKKA - SUURI HYÖTY

Luokkakoot ja niiden muuttaminen ovat olleet puheenaiheena pitkään. Jokainen vanhempi haluaa lapselleen mahdollisimman hyvän ja turvallisen ympäristön oppia. Myös lapsi tarvitsee itselleen sopivan oppimisympäristön. Sopiva luokkakoko on yksi olennainen osa näitä asioita tavoiteltaessa. Millainen on siis kaikille sopiva luokka?

Luokkakokojen eroavaisuuksista ollaan montaa mieltä. Toiset uskovat pienempien luokkakokojen parantavan oppimistuloksia, toiset ajattelevat luokkakokojen olevan sopivia jo nyt. Yleisesti ollaan sitä mieltä, että ryhmäkoon pienentäminen parantaa oppimistuloksia. Toisaalta jotkut tutkimukset osoittavat, että vaikutukset ovat kaikesta huolimatta vähäiset.

Luokan koolla on suuri merkitys opettajan työhön. Opettajat kokevat tarvitsevänsä pienen luokan toimiakseen tehokkaasti. Suuret luokkakoot vaikuttavat myös esimerkiksi opettajan jaksamiseen. Työmäärän koetaan kasvavan jatkuvasti suhteessa oppilaiden määrään. Varsinkin yhteydenpidot koteihin ja oppilashuollolliset tehtävät lisääntyvät jatkuvasti. Luokanopettajista 56 prosenttia pahoittelee, ettei heillä ole aikaa oppilaille. Jos luokassa on 20 oppilasta tai enemmän, romahtaa opettajien aika. Tämä voi olla yksi syy siihen, että melko varmasti uuden ammatin opettajan ammatin sijaan valitsisi jo hämmästyttävän moni. Opettajien jaksamiseen tulee kiinnittää enemmän huomiota!

Luokkakoko vaikuttaa myös opettajan ja oppilaan väliseen vuorovaikutussuhteeseen. Pienemmissä luokissa opettajilla on enemmän aikaa opettajan ja oppilaan väliseen kanssakäymiseen. Toisaalta pienestä luokkakoosta huolimatta opettaja ei välttämättä hyödynnä pienemmän luokan mukana tuomaa aikaa oikein. Opettaja ei osaa muokata opetustyyliään luokan kokoon nähden

sopivaksi. Jo koulutusvaiheessa tuleville opettajille tulisi opettaa taitoja muuntaa opetustyylejään erilaisten luokkakokojen mukaan.

Sanotaan, että suuret luokkakoot lisäävät enemmän häiriöitä luokkahuoneessa. Opettajalla menee suuremman oppilasryhmän kanssa enemmän aikaa kurinpitoon ja oppilaiden rauhoittamiseen kuin ohjeiden antamiseen ja itse opettamiseen. Toisaalta häiriöiden lisääntymiseen voi vaikuttaa myös oppilaiden auktoriteetteja pelkäämätön asenne ja lisääntynyt levottomuus. Oppilaat ovat myös alkaneet vaatia yhä enemmän omia oikeuksiaan eivätkä häpeile enää sanojaan opettajaa kohtaan. Jopa 15 prosenttia opettajista on kokenut oppilailtaan viikoittaista sanallista häirintää. Opettajien kunnioitus on vähentynyt ja he saattavat tuntea olonsa saarretuksi suuren oppilasryhmän keskellä.

Toisaalta suuremmissa luokissa on myös positiivisia puolia. Monipuolisempi luokka kehittää lapsen kykyä hyväksyä erilaisuutta ja laajentaa käsitystä maailmasta. Opettajat myös sanovat erilaisten oppilaiden kirjon työllistävän mutta antavan paljon luokalle. Vaikka pienemmissä ryhmissä opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutuksen sanotaan olevan helpompaa, niin oppilaiden keskinäiseen vuorovaikutukseen luokan koko ei niinkään vaikuta. Myös isossa ryhmässä syntyy oppilaiden välille positiivisia vuorovaikutussuhteita.

Vaikka luokkakoon ei ole todettu vaikuttavan merkittävästi oppimistuloksiin, on sillä kuitenkin merkitystä muilla osa-alueilla. Niin opettajat kuin oppilaat pystyvät säilyttämään työrauhan parempana, mitä pienempi luokan koko on. Oppilaat kokevat pienemmässä luokassa työskentelyn turvallisemmaksi ja ilmapiiri koetaan rennommaksi. Isommassa luokassa ryhmän tuottama paine voi olla suuri. Pienemmässä ryhmässä ollaan myös valmiimpia auttamaan muita ja toimitaan aktiivisemmin luokassa.

Luokkakokojen ei tulisi antaa kasvaa nykyisestä enempää vaan tarvittaessa pienentää. Pieneksi voidaan määritellä luokka, jossa on 20 oppilasta tai alle. Suomessa luokkakoot ovat jo suhteellisen pieniä ja yli 30 oppilaan luokkia

on harvassa. Pienen ryhmäkoon hyödyt ovat painavampia suhteessa suurten luokkien hyötyihin. Luokkakokoja pohtiessa tulee ottaa huomioon niin opettajan kuin oppilaidenkin edut eri näkökulmista tarkastellen. Etenkin opettajien näkökulmasta katsottuna luokkakokojen tulee olla pieniä!